

INSTITUTE OF MATHEMATICS AND INFORMATICS
BULGARIAN ACADEMY OF SCIENCES

Национални семинар по образование
„Изследователският подход в математическото образование“

ИЗКУСТВЕНИЯТ ИНТЕЛЕКТ И
МЕДИЙНАТА ГРАМОТНОСТ В ЕРАТА НА
ФАЛШИВИТЕ НОВИНИ

Иван Петков
e-mail: jan_1@abv.bg

29-30 НОЕМВРИ 2024 г.
гр. София

В съвременната дигитална ера изкуственият интелект заема все по-важно място в медийната среда, включително в разпространението и проверката на информация. Масовото разпространение на фалшиви новини и дезинформация изисква развиване на умения за тяхното разпознаване. Изучаването на изкуствения интелект е от съществено значение за изграждането на критично мислене и осъзнато използване на информацията — ключово в борбата с фалшивите новини.

Нека започнем с представяне на мисията и ценностите на нашето телевизионно предаване.

Ние сме:

***Е**кологично насочени*

***К**ритични в подхода си*

***О**бективни в представянето на информацията*

***Т**олерантни към различните гледни точки*

***В**одещи в областта на новинарството*

За помощ се обърнахме към ChatGPT

Продължихме с изработването на логото за нашето телевизионно предаване.

Copilot

Вашият ежедневен по

Copilot

Ще се опитам да го създам.

1 от 30 отговори

Съдържанието, генерирано от ИИ, може да е неправилно

Обясняване на странността

Посочи ми един странен факт и изкажи хипотеза какво разкрива той за света

Помощ, за да изп

Какви са някои съвети за писане на чудесна пу в LinkedIn?

Нарисувай прозрачно лого за еко тв

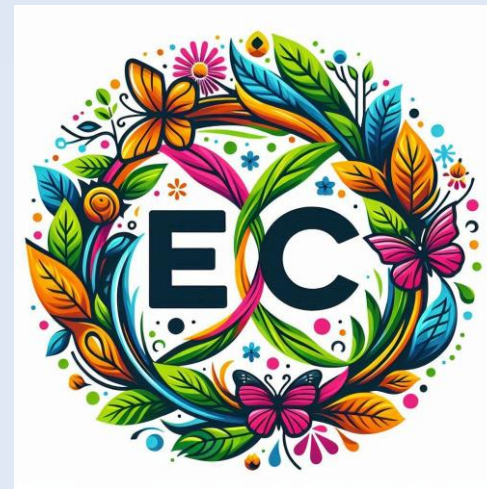
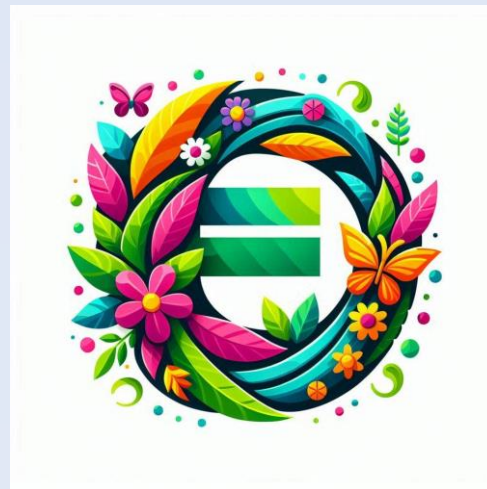

Designer

Предварителен преглед

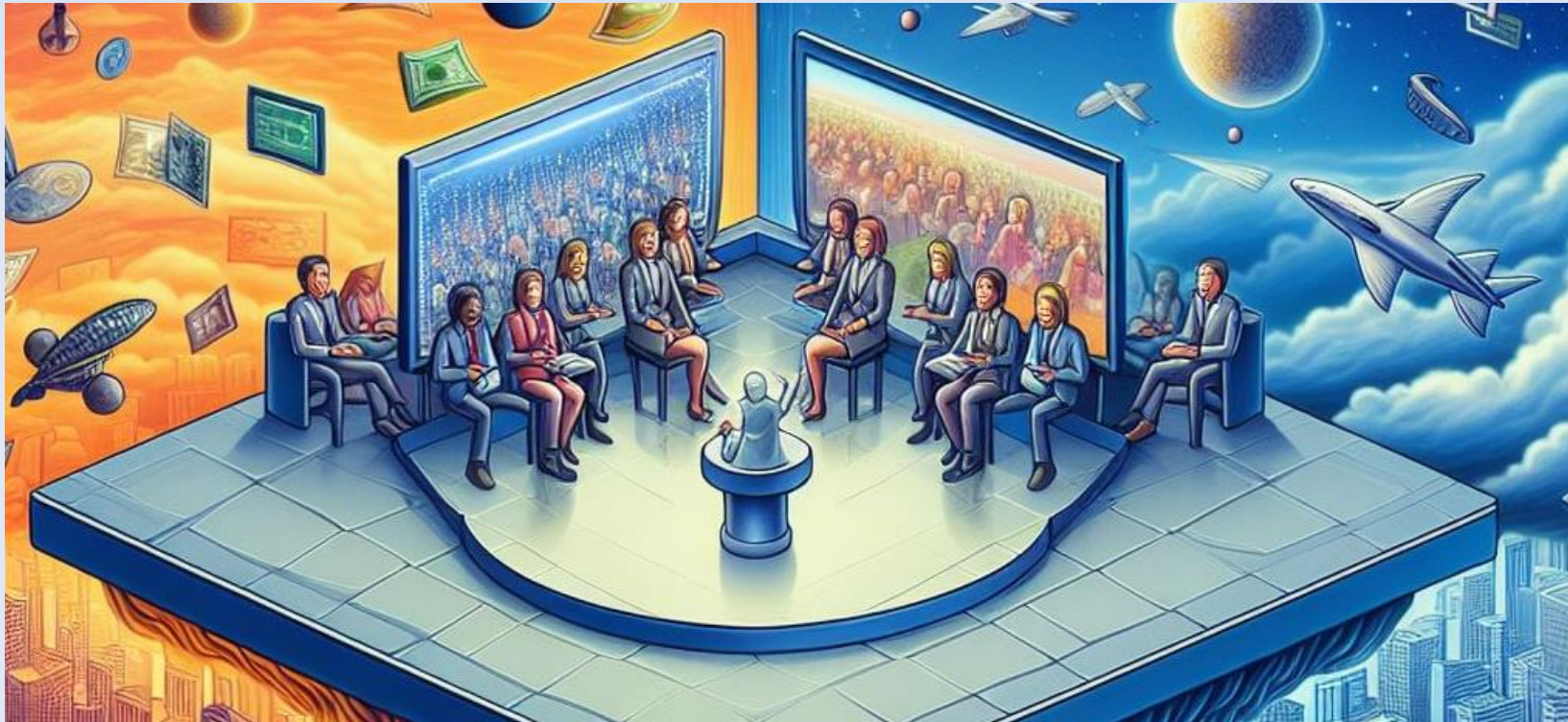

Това са част от предложенията, предоставени от *Copilot*.

Да продължим с подготовката на дискуссионен панел на тема:

*„Между реалността и илюзията или как фалшивите
новини формират нашия мироглед“*

Изображение Copilot

Дискусионен панел на тема:
***„Между реалността и илюзията или как фалшивите новини
формират нашия мироглед“***

1. Според вас какво представляват фалшивите новини и по какво можем да разпознаем фалшивите новини от реалните?

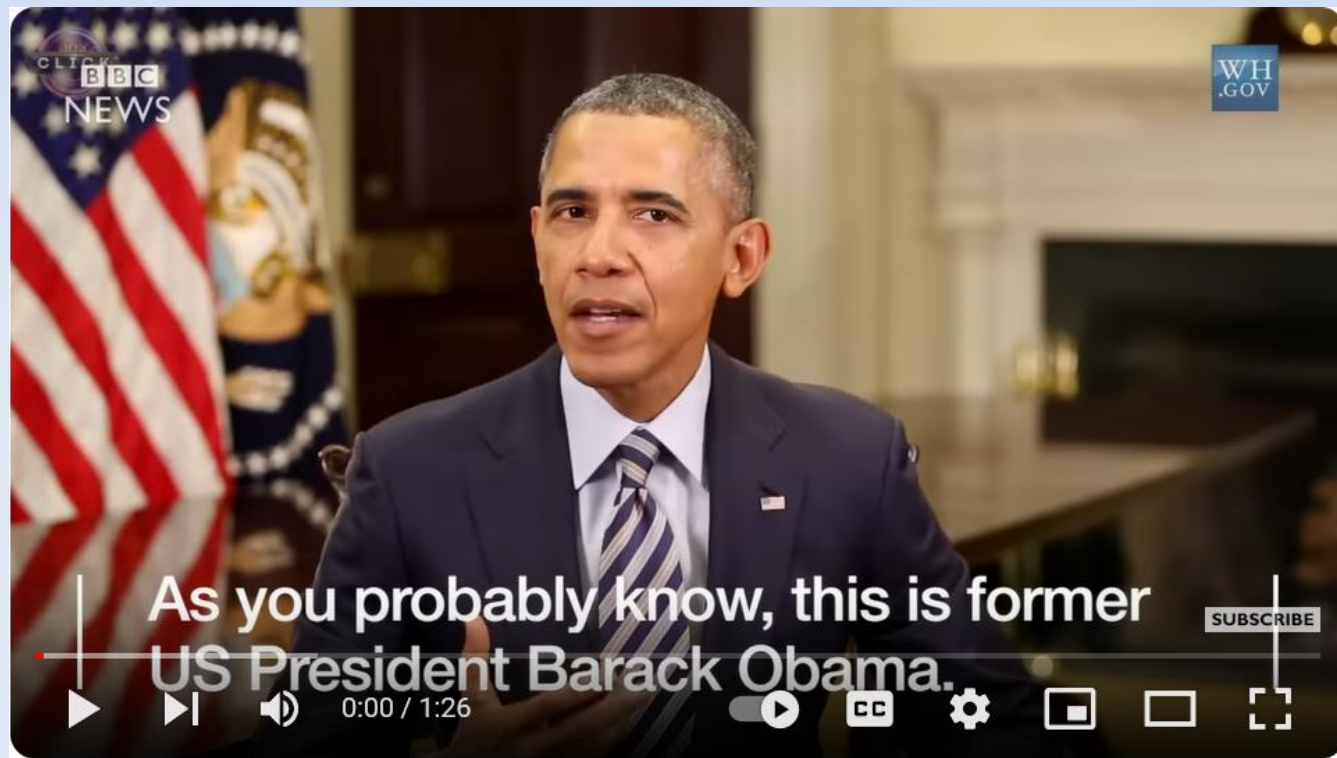
Ученик 1: Фалшивите новини представляват неверна или измислена информация, предназначена да заблуди обществото. За да разпознаем фалшивите новини от реалните, можем да потърсим надеждни източници, да проверим фактите, да разгледаме контекста на информацията и да бъдем критични към заглавията и стиловете на представяне.

Ученик 2: Фалшивите новини имат потенциал да създават дезинформация и да влияят върху общественото мнение, предизвиквайки заблуди. За да различим фалшивите от реалните новини се изисква критично мислене, фактологична проверка и справка в надеждни източници.

Да подготвим водещите новини от света.

<https://novini.bg/sviat/eu/835243>

<https://www.youtube.com/watch?v=AmUC4m6w1wo>

Предложения относно актуални фалшиви новини от ChatGPT

Да овладеем магията на заглавията – поглед към нашия нюзрум

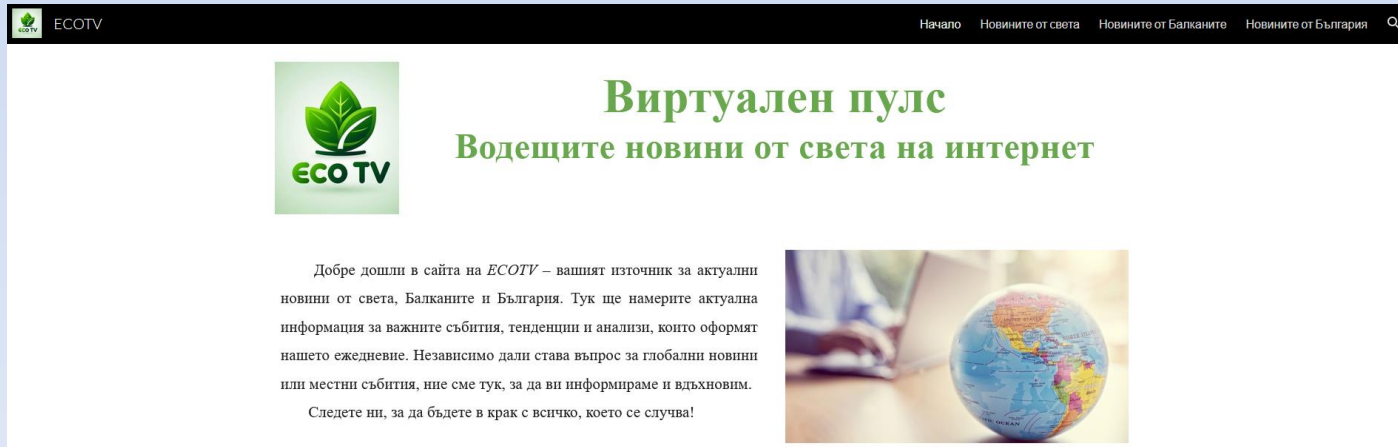
Отбор 1 „Търсачи на истината“	
Заглавие	??? Новият елемент биолитий, ключ към бъдещето на генетичните терапии!
Съдържание	Учени от престижния Международен научен институт обявиха откритието на нов химичен елемент, наречен „Биолитий“. Този елемент, вече заема 119-то място в периодичната система, има уникалната способност да взаимодейства с ДНК на човека, което може да доведе до революционни промени в биологията ни. „Биолитий може да се свърже с ДНК и да промени начина, по който гените се изразяват“, обясни професор Жан-Марк Лефевр, водещ учен в Университетът в Париж, Франция. „Това може да доведе до разработването на нови лекарства и терапии, които да лекуват генетични заболявания“. Според изследователите, „Биолитий“ е открит в метеорит, паднал в района на Алпите. Елементът показва необичайни свойства, като излъчва светлина при контакт с органични тъкани и може да ускори растежа на растенията. Въпреки вълнението в научните среди, има и опасения относно потенциалните рискове. „Не знаем какви могат да бъдат дългосрочните ефекти от излагането на „Биолитий““, предупреди професор д-р Артур Каплан, биоетик в Университета на Пенсилвания. И допълни, че „Трябва да бъдем изключително внимателни при изследването на този елемент“.
Заглавие	??? Уникалната одисея на Исаак Нютон и дирижабълът, който пренаписа историята!
Изображение	

Отбор 2 „Фактографски детективи“	
Заглавие	??? Кодът на Вселената. Уникално откритие от Caltech!
Съдържание	В научния свят се разгоря голямо вълнение, след като физикът Ричард Файнман и математикът Джон Прескот, професори в Калифорнийския технологичен институт (Caltech) откриха неочаквана връзка между математически формули и физични закони. Научният екип излезе с изненадващо изявление, твърдейки, че е успял да открие скрита математическа формула, която допринася за разширяването на нашето разбиране за физическите явления. Формулата, която се нарича „Математичен код на Вселената“, представя ново теоретично разбиране за взаимовръзката между различните аспекти на Вселената, включително гравитацията, електромагнетизма и квантовата механика. Ако откритието бъде потвърдено, то може да има големи последици за науката и технологиите. То може да доведе до разработването на нови методи за прогнозиране на природни бедствия, разширяване на нашето разбиране за космоса и дори да открие вратата към нови технологии и изобретения. Новината веднага породя вълна от интерес и спекулации в научната общност. Учените и инженерите с нетърпение очакват да видят резултатите от допълнителни изследвания и експерименти, които биха могли да потвърдят или опровергаят откритието. Времето ще покаже дали това откритие е реално или само временна илюзия.
Заглавие	??? Българският дух в сърцето на Африка. От Балканите до безкрайната савана!
Изображение	

Google Docs

Да продължим със създаването на интернет сайт, който да предлага водещите новини от интернет

<https://sites.google.com/view/ecotvnews>

Информация: [Българска телеграфна агенция](https://sites.google.com/view/ecotvnews)

Да продължим със създаването на викторина: Научете се да разпознавате фалшивите новини от истинските и развийте критичното си мислене!

10 истински новини

Real or Fake News

Несподелено

Real or Fake? 20 точки

	Real	Fake
Research suggests talking to plants may improve their growth.	☐	☐
Study shows talking to plants makes them grow faster.	☐	☐
New species of orchid discovered in the Amazon Rainforest.	☐	☐

10 фалшиви новини

*Получихме помощ от
ChatGPT и Copilot*

<https://forms.gle/Zd4ENsbPFHnVGQB88>

Домашна работа
Да разработим сценарий за „Новинарски блок“

Изображение Copilot

СЦЕНАРИЙ

(Новинарски блок 17.10.2024 г.)

(I част)

Водещ 1: Добър ден и добре дошли в новинарския блок на „ЕКОТВ“, към Средно училище „Свети свети Кирил и Методий“, град Пловдив, където разкриваме истината зад водещите заглавия от деня.

Водещ 2: Ние, учениците от девети клас, професия: „Дизайнер“, специалност: „Рекламна графика“ сме:

- Екологично насочени;
- Критични в подхода си;
- Обективни в представянето на информацията;
- Толерантни към различните гледни точки;
- Водещи в областта на новинарството.

Водещ 1: Днес ще бъдем вашите гидове в света на фалшивите новини, които все по-често съпровождат ежедневието ни. Ще Ви представим част от начините по които можем да ги разпознаем.

Водещ 2: Започваме с дискуссионен панел на тема: *„Между реалността и илюзията или как фалшивите новини формират нашия мироглед“*, където ще се потопим във вълнуващия свят на информацията и дезинформацията.

Водещ 1: В епоха на безграничната информация сме изправени пред предизвикателството да разпознаваме истината от дезинформацията. Как можем да се противопоставим с влиянието на фалшивите новини върху нашия мироглед? Заедно с нашите гости *В.Ч., Е.Ц. и П.К.*, водещи стажант-журналисти, ще разгледаме този сложен пъзел. Ще се

**Успешната реализация на проектните дейности дава
възможност за развитие на знания и умения
в следните области:**

Запознаване с основните принципи на работа с изкуствен интелект с цел създаване на графична или текстова информация. Това формира умения за разпознаване на фалшиви новини и дезинформация, както и начини за предпазване от тях. Освен това подобрява уменията за работа с интернет, структуриране и форматиране на текстови документи, компютърна графика, създаване и анализиране на анкетни проучвания, както и за създаване и публикуване на уебсайт.

Какво наблюдавахме при реализацията на проектните дейности:

- Подобряване на способностите за работа с технологии базирани на изкуствен интелект;
- Развиване на креативността, експерименталните и творческите способности;
- Усъвършенстване на способностите за критично и аналитично мислене;
- Обогащане на дигиталните компетентности;
- Овладяване на нови социално значими похвати за поведение и общуване при представяне на готов проект и работа в екип.

Анкетно проучване за познаването и използването на изкуствения интелект в образованието и ежедневието

Резултатите показват познание и интерес към **AI**, с **94,3%** от респондентите, които твърдят, че са чували за него.

Открояват се пет основни аспекта:

- **Използване на AI:** Показателно е, че **75,6%** от анкетираните използват **AI** понякога (**48,6%**) или често (**27%**) в ежедневието си, основно за помощ в училище (**58,2%**) и развлечения (**25,5%**). Това подчертава все по-широкото внедряване на **AI** в ежедневните дейности на младите хора.

Анкетно проучване за познаването и използването на изкуствения интелект в образованието и ежедневието

- **Полезност на AI в обучението: 86,1%** от респондентите смятат, че AI може да бъде полезен в образователния процес, което е показател за положителна нагласа към новите технологии в образованието.
- **Проблеми и притеснения:** Основните притеснения включват зависимост от използването на AI (23,75%) и загуба на креативност (25%), което подсказва необходимостта от баланс между технологиите и традиционните учебни методи.
- **Етика на използването на AI:** Отговорите относно етиката при използването на AI за домашни работи показват, че мнението е разделено. **60%** от респондентите смятат, че AI може да бъде етично използвано до известна степен.

Анкетно проучване за познаването и използването на изкуствения интелект в образованието и ежедневието

- **Предизвикателства:** Най-често срещаните предизвикателства включват неправилна информация (39,3%) и липса на оригиналност (23,2%), което показва нуждата от обучение как да се използва **AI** адекватно и критично.

Резултатите от анкетата ясно показват, че учениците имат положително отношение към изкуствения интелект и неговите приложения в образователния процес. Въпреки това съществуват притеснения относно зависимостта и етиката на неговото използване.

Препоръки

Представените задачи могат да се използват в учебния процес при изучаване на следните теми: **за VIII клас** – „Програмиране и изкуствен интелект“ и „Създаване и публикуване на информация в интернет“; **за IX клас** – „Компютърни мрежи. Споделяне на ресурси в мрежа. Защита на информацията в мрежова среда“; **за X клас** – „Обработка на информацията и комуникация“, „Програмиране и изкуствен интелект“ и „Решаване на проблеми и безопасност“.

При реализирането на проектите учениците могат да бъдат разделени на групи, което ще им помогне да развият умения за работа в екип и да обменят идеи. Освен това, част от проектните дейности могат да бъдат структурирани като състезания или дискусии, което ще стимулира състезателния им дух и ще развие уменията им за представяне на резултатите пред аудитория.

Препоръчително е учениците да използват инструменти за изкуствен интелект, за да анализират и оценяват информацията, което ще им помогне да разграничават истинските новини от фалшивите. За домашна работа учениците могат да обогатят проектите си, като интегрират изучени алгоритми и техники при решаването на конкретни задачи.

Благодаря Ви за вниманието!